

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

ፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ

FEDERAL NEGARIT GAZETA

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

ሦስተኛ ዓመት ቁጥር ፲፱
አዲስ አበባ — የካቲት ፲፫ ቀን ፲፱፻፹፱

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

3rd Year No. 19
ADDIS ABABA – 20th February, 1997

ማውጫ

አዋጅ ቁጥር ፳፩/፲፱፻፹፱ ዓ.ም.
የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ መንግሥት አገር ውስጥ ገቢ ባለሥልጣን ማቋቋሚያ አዋጅ ገጽ ፫፻፵፱

CONTENTS

Proclamation No. 61/1997
Federal Inland Revenue Authority Establishment
Proclamation page 349

አዋጅ ቁጥር ፳፩/፲፱፻፹፱

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ መንግሥት

አገር ውስጥ ገቢ ባለሥልጣንን ለማቋቋም የወጣ አዋጅ

በአገራችን ተግባራዊ የሆነውን ፌዴራላዊ የመንግሥት አደረጃጀት በመከተል በፌዴራል መንግስትና በክልል መስተዳድሮች መካከል የገቢ ክፍፍል በመደረጉ፤

በፌዴራሉ መንግስት እንዲሰባሰቡ በሕግ ተለይተው የተመደቡ የግብር ገቢዎች ምንጫቸውም ሆነ ሥርዓታቸው በሁሉም ክልል መስተዳድሮች የሚገኝ በመሆኑና የእነዚህ ገቢዎች አሰባሰብ በሚገባ መከናወን ስላለበት፤

በፌዴራል መንግስት አገር ውስጥ ገቢ ባለሥልጣን አስፈላጊ ጊዜ ሥልጣንና ተግባር፣ ቀልጣፋ የሆነ የአሰራር ሥርዓት ያለውና ራሱን የቻለ የመንግሥት መሥሪያ ቤት ሆኖ እንዲቋቋም በማስፈለጉ፤

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገመንግስት አንቀጽ ፶፭(፩) መሠረት የሚከተለው ታውጇል።

፩ አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ “የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ መንግሥት አገር ውስጥ ገቢ ባለሥልጣን ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር ፳፩/፲፱፻፹፱” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

PROCLAMATION NO. 61/1997

A PROCLAMATION TO PROVIDE FOR THE ESTABLISHMENT OF THE FEDERAL INLAND REVENUE AUTHORITY

WHEREAS, the sharing of revenue between the Federal and Regional Governments has been made in line with the prevailing Federal state structure;

WHEREAS, the collection of legally specified Federal tax revenues, which originate and are dispersed in all the regions, has to be properly executed;

WHEREAS, it is deemed necessary to establish a Federal Inland Revenue Authority as an autonomous public office with the requisite powers and duties as well as an efficient working system;

NOW, THEREFORE, in accordance with Article 55 (1) of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, it is hereby Proclaimed as follows:

1. Short Title

This Proclamation may be cited as the “Federal Inland Revenue Authority Establishment Proclamation No. 61/1997.”

የንዱ ዋጋ } 1.60
Unit Price }

ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሣ.ቁ. ፹፻፩
Negarit G.P.O.Box 80,001

፩. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ ፡

፩. «ሰው» ማለት ማናቸውም የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው ፤

፪. «የግብር ሕግ» ማለት በገቢና በወጪ ዕቃዎች ላይ ከሚጣሉ ቀረጦችና ታክሶች በስተቀር በፌዴራሉ መንግስት እንዲሰበሰቡ ስለተመደቡ ማናቸውም ግብርና ቀረጥ የሚደነግግ ሕግ ነው ፤

፫. «ቦርድ» ማለት የፌዴራል መንግሥት የገቢዎች ቦርድ ነው ፤

፬. «ግብር መወሰን» ማለት አግባብ ባለው ሕግ መሠረት ከአንድ ግብር ከፋይ ሊሰበሰብ የሚገባውን የግብር መጠን ግብር ከፋይ ያቀረበውን የገቢ ማስታወቂያና የያዛቸውን የሂሳብ መዝገቦችና መግለጫዎች መሠረት በማድረግ መተመን ወይም ሕጉ የሚፈቅድ ሲሆን በግምት መተመን ነው ።

፪. መቋቋም

፩. የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ መንግሥት አገር ውስጥ ገቢ ባለሥልጣን (ከዚህ በኋላ «ባለሥልጣን» እየተባለ የሚጠራ) የሕግ ሰውነት ያለው ራሱን የቻለ የፌዴራል መንግሥት መሥሪያ ቤት ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል ።

፪. የባለሥልጣኑ ተጠሪነት ለቦርዱ ይሆናል ።

፫. ዋና መሥሪያ ቤት

የባለሥልጣኑ ዋና መሥሪያ ቤት በአዲስ አበባ ሆኖ እንዲሰበሰብ ጊነቱ በሌሎች ሥፍራዎች ቅርንጫፍ መሥሪያ ቤቶች ሊኖሩት ይችላል ።

፬. ዓላማዎች ፡

ባለሥልጣኑ የሚከተሉት ዓላማዎች ይኖሩታል ፡

፩. የግብር ሕጎችን ፣ ደንቦችንና መመሪያዎችን ማስከበርና ማስፈጸም ፤

፪. በሕግ ተለይተው በፌዴራሉ መንግሥት እንዲሰበሰቡ የተመደቡትን ግብሮች መወሰን ፡ መሰብሰብና ማስፈጸም ፤

፭. የባለሥልጣኑ ሥልጣንና ተግባር

ባለሥልጣኑ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባሮች ይኖሩታል ፡

፩. በሕግ ተለይተው በፌዴራሉ መንግሥት እንዲሰበሰቡ የተመደቡ የግብር ገቢዎችን ይወስናል ፡ ይሰበሰባል ፤

፪. ለግብር አወሳሰን የሚያስፈልጉ መረጃዎች ይሰበሰባል ፡ ያጠናቅራል ፡ ያሰራጫል ፤

፫. የግብር ሕጎችን ለማስፈጸም የሚያስፈልጉ በማናቸውም ሰው እጅ የሚገኙ ሠነዶችን ይመረምራል ፤

፬. የግብር አወሳሰን ፡ አሰባሰብ ፡ ሂሳብ አያያዝ እና ሌሎች ተጓዳኝ ሥራዎችን ለማከናወን የሚያስችሉ የአሠራር ዘዴዎችንና ሥልቶችን ይቀይሳል ፡ ተግባራዊነታቸውንም ያረጋግጣል ፤

፭. ግብር ከፋዮች መብትና ግዴታቸውን እንዲወጡ ተገቢውን ያደርጋል ፤

፮. የግብር ሕጎችን ደንቦችንና መመሪያዎችን ለማሻሻል ጥናቶችን ያካሂዳል ፡ ለቦርዱ አቅርቦ ያስወስናል ፤

፯. የግብር ሕጎችን በመጣስ የሚፈጸሙ ወንጀሎችን በፖሊስ እንዲጠሩ ያደርጋል ፡ ዓቃቤ ሕጎች እንዲሾሙለት በማድረግ የወንጀል ክሶችን ይመሰርታል ፡ ይከታተላል ፤

2. Definitions

In this Proclamation, unless the context otherwise requires:

1) "Person" means any natural or juridical person;

2) "Tax Law" means legislation that provides for taxes and duties specified for collection by the Federal Government, except those levied on import and export goods;

3) "Board" means the Federal Government Revenues Board;

4) "Tax Assessment" means computation, in accordance with the relevant law, of the tax amount to be paid on the basis of a declaration of income submitted by a tax-payer, together with books of accounts and statements kept thereto, or by way of estimation where the law so permits.

3. Establishment

1) The Federal Inland Revenue Authority/ hereinafter referred to as "The Authority"/ is hereby established as an autonomous public office having its own juridical personality.

2) The Authority shall be accountable to the Board.

4. Head Office

The Head Office of the Authority shall be in Addis Ababa and it may have branch offices, elsewhere, as may be necessary.

5. Objectives

The Authority shall have the following objectives:

1) to enforce and implement tax laws, regulations and directives;

2) to assess, collect and execute legally specified federal taxes.

6. Powers and Duties of the Authority

The Authority shall have the following powers and duties:

1) to assess and collect legally specified federal tax revenues categorized, by law, for collection by the Federal Government;

2) to collect, compile and disseminate information necessary for tax assessment;

3) to inspect documents, in any person's possession, where necessary for the execution of tax laws;

4) to devise systems and working methods for tax assessment, collection, keeping of accounts and other related activities and ensure the implementation thereof;

5) to take appropriate measures for the exercise of rights and fulfilment of obligations by tax-payers;

6) to undertake and submit, for approval by the Board, studies for the revision of tax laws, regulations and directives;

7) to cause the investigation, by police, of crimes committed in contravention of tax laws and upon having prosecutors appointed, initiate and pursue the prosecution thereof;

- ፳. አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የግብር አወሳሰን ፡ አስባሰብና አፈጻጸም ሥልጣኑን በሙሉ ወይም በከፊል ለክልል መስተዳድሮች ገቢ ሰብሳቢ አካላት በውክልና ሊሰጥ ይችላል ፡ ለአፈጻጸሙ ተገቢውን ምክርና ድጋፍ ያደርጋል ፡
- ፳፱. ለግብር አስተዳደር ብቃት ያላቸውን ባለሙያዎች ለማፍራራት የሚያስችለውን ስልጠናና የሙያ ማሻሻያ ዘዴዎችን ይዘረጋል ፡
- ፳፻. የንብረት ባለቤት የመሆን ፡ ውል የመዋዋል ፡ በስሙ የመክሰስና የመክሰስ ፡
- ፳፻፩. ዓላማዎቹን ከግብ ለማድረስ አስፈላጊ የሆኑ ሌሎች ተግባሮችን ያከናውናል ።

፺. የባለሥልጣኑ አቋም

፩. ባለሥልጣኑ ፡

- ሀ) ዋና ሥራ አስኪያጅ ፡
- ለ) ምክትል ዋና ሥራ አስኪያጅ ፡ እና
- ሐ) ለሥራው የሚያስፈልጉት ሠራተኞች ፡ ይኖሩታል ።

፪. ዋናው ሥራ አስኪያጅ በቦርዱ አቅራቢነት በመንግሥት ይሾማል ።

፫. ምክትል ዋና ሥራ አስኪያጁ ፡ እንዲሁም ተጠሪነታቸው ለዋናው ሥራ አስኪያጅና ለምክትል ዋና ሥራ አስኪያጁ የሆኑ የባለሥልጣኑ ሀላፊዎች በዋናው ሥራ አስኪያጅ አቅራቢነት በቦርዱ ይሾማሉ ።

፻. የዋናው ሥራ አስኪያጅ ስልጣንና ተግባር

፩. ዋናው ሥራ አስኪያጅ ከቦርዱ በሚሰጠው አጠቃላይ መመሪያ መሠረት የባለሥልጣኑን ሥራዎች ያቅዳል በበላይነት ይመራል ፡ ያስተዳድራል ፡ ይቆጣጠራል ።

፪. ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ (፩) በተገለጸው አጠቃላይ አነጋገር ሳይወሰን ዋናው ሥራ አስኪያጅ ፡

- ሀ) በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፮ የተመለከቱትን የባለሥልጣኑን ሥልጣንና ተግባሮች ሥራ ላይ ያውላል ፡
- ለ) የባለሥልጣኑን ዓመታዊ እቅድ ፡ የሥራ ፕሮግራም እና በጀት አዘጋጅቶ ለቦርዱ ያቀርባል ፡ ሲፈቀድም በሥራ ላይ ያውላል ፡
- ሐ) ለባለሥልጣኑ በተፈቀደው በጀትና የሥራ ፕሮግራም መሠረት ገንዘብ ወጪ ያደርጋል ፡
- መ) የፌዴራል ሲቪል ሰርቪስ ሕግን መሠረታዊ ዓላማዎች በመከተል ቦርዱ በሚያጸድቀው መመሪያ መሠረት የባለሥልጣኑን ሠራተኞች ይቀጥራል ፡ ያስተዳድራል ፡
- ሠ) ከሶስተኛ ወገኖች ጋር በሚደረጉ ግንኙነቶች ሁሉ ባለሥልጣኑን ይወክላል ።

፫. ዋናው ሥራ አስኪያጅ ለባለሥልጣኑ ሥራ ቅልጥፍና በሚያስፈልግ መጠን ሥልጣንና ተግባሩን በከፊል ለምክትል ዋና ሥራ አስኪያጁ ፡ ለሌሎች የባለሥልጣኑ ኃላፊዎችና ሠራተኞች በውክልና ሊያስተላልፍ ይችላል ።

፬. ዋናው ሥራ አስኪያጅ ስለባለሥልጣኑ ሥራ እንቅስቃሴ በዓመቱ መጨረሻ ወይም አስፈላጊ በሆነ ጊዜ ሁሉ ለቦርዱ ሪፖርት ያቀርባል ።

- 8) to delegate, in whole or in part, its tax assessment, collection and execution powers to the revenue collection organs of Regional Governments, whenever deemed necessary, and to provide the necessary support and advice for their implementation;
- 9) to provide schemes for training and skill upgrading with a view to developing competent personnel in tax administration;
- 10) to own property, enter into contracts and sue and be sued in its own name;
- 11) to carry out such other activities as are necessary for the attainment of its objectives.

7. Organization of the Authority

- 1) The Authority shall have:
 - a) a General Manager;
 - b) a Deputy General Manager; and
 - c) the necessary staff.

2) The General Manager shall be appointed by the Government upon recommendation of the Board.

3) The Deputy General Manager and other officials of the Authority, accountable to the General Manager or the Deputy General Manager, shall be appointed by the Board upon recommendation of the General Manager.

8. Powers and Duties of the General Manager

1) The General Manager shall, in accordance with general directives given by the board, plan, direct administer and supervise the activities of the Authority.

2) Without limiting the generality stated in sub-Article (1) of this Article, the General Manager shall:

- (a) exercise the powers and duties of the Authority specified in Article 6 of this Proclamation;
- (b) prepare and submit to the Board the annual plan, work programmes and budget of the Authority and implement same upon approval;
- (c) effect payments in accordance with the approved budget and work programme of the Authority;
- (d) employ and administer personnel of the Authority in accordance with directives approved by the Board in observance of the basic principles of federal civil service laws;
- (e) represent the Authority in all its dealings with third parties.

3) The General Manager may delegate part of his powers and duties to the Deputy General Manager and other officials as well as personnel of the Authority to the extent necessary for the efficient management of the Authority.

4) The General Manager shall submit to the Board annual and, where necessary, periodic reports on the activities of the Authority.

፱. በጀት
ባለሥልጣኑ በመንግሥት በሚመደብለት በጀት ይተዳደራል ።

፲. የሂሳብ መዛግብትና ምርመራ
፩. ባለሥልጣኑ የተሟሉና ትክክለኛ የሆኑ የሂሳብ መዛግብት ይይዛል ።
፪. የባለሥልጣኑ ሂሳብ በዋናው አዲተር ወይም ዋናው አዲተር በሚወክለው የሂሳብ መርማሪ በየዓመቱ ይመረመራል ።

፲፩. የመብትና ግዴታዎች መተላለፍ
፩. ቀደም ሲል የአገር ውስጥ ገቢ አስተዳደር በኋላም የአገር ውስጥ ገቢ ባለሥልጣን በመባል ይታወቅ የነበረው መሥሪያ ቤት መብቶችና ግዴታዎች በዚህ አዋጅ ለባለሥልጣኑ ተላልፏል ።
፪. በግብር ሕጎች ወይም በሌሎች ሕጎች «የገቢ ግብር ባለሥልጣን» «የታክስ ባለሥልጣን» ፣ «የአገር ውስጥ ገቢ አስተዳደር» ፣ «የአገር ውስጥ ገቢ መሥሪያ ቤት» ወይም ሌሎች ተመሳሳይ መጠሪያዎች «የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ መንግሥት አገር ውስጥ ገቢ ባለሥልጣን» በሚለው ተተክተዋል ።

፲፪. ቅጣት
ማንኛውም የባለሥልጣኑ ሹም ወይም ሠራተኛ ፡
፩. በዝምድና ወይም በሌላ ግንኙነት የተነሳ ግብር ወይም ቀረጥ እንዳይከፈል ወይም እንዳይቀነስ ያደረገ ወይም ለማድረግ የሞከረ እንደሆነ ከ፲ እስከ ፲፭ ዓመት በሚደርስ ጽኑ እስራት ይቀጣል ።
፪. ለግብር ወይም ለቀረጥ አወሳሰን ሲባል የተሰበሰቡ መረጃዎችን ያጠፋ ፣ የሰወረ ወይም ይዘታቸውን የለወጠ እንደሆነ ከ፭ እስከ ፲ ዓመት በሚደርስ ጽኑ እሥራት ይቀጣል ።
፫. ከሥራው ጋር በተያያዘ ሁኔታ የሚፈጽማቸው ሌሎች ጥፋቶችን በሚመለከት አግባብ ያላቸው የኢትዮጵያ ፌዴራል መንግሥት የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር ፶፯/፲፱፻፹፱ ድንጋጌዎች ተፈጻሚ ይሆናሉ ።

፲፫. ተፈጻሚ የማይሆኑ ሕጎች
ይህን አዋጅ የሚቀረኑ ሕጎች ፣ ደንቦች ፣ መመሪያዎችና የአሠራር ልምዶች በዚህ አዋጅ የተሸፈኑ ጉዳዮችን በሚመለከት ተፈጻሚነት አይኖራቸውም ።

፲፬. አዋጁ የሚጸናበት ጊዜ
ይህ አዋጅ ከየካቲት ፲፫ ቀን ፲፱፻፹፱ ዓ.ም. ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

አዲስ አበባ የካቲት ፲፫ ቀን ፲፱፻፹፱ ዓ.ም
ዶ. ር ነጋሶ ጊዳዳ
የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ፕሬዚዳንት

9. *Budget*
The budget of the Authority shall be allocated by the Government.

10. *Books of Accounts and Auditing*
1) The Authority shall keep complete and accurate books of accounts.
2) The accounts of the Authority shall be audited annually by the Auditor General or by auditors designated by him.

11. *Transfer of Rights and Obligations*
1) The rights and obligations of the office known, formerly, as the Inland Revenue Administration and, later on, as the Inland Revenue Authority are hereby transferred to the Authority.
2) Designations made in tax and other laws as "Income Tax Authority", "Tax Authority", "Inland Revenue Department" and similar others are hereby substituted by: "Federal Inland Revenue Authority".

12. *Penalty*
Any official or personnel of the Authority who:
1) on grounds of relationship or other connection causes or attempts to cause non-payment or under-payment of taxes or duties shall be punishable with rigorous imprisonment from ten to fifteen years
2) destroys, hides, or falsifies by altering, information collected for purposes of assessment of taxes or duties shall be punishable with rigorous imprisonment from five to ten years.
3) commits other offences in connection with his duty shall be held liable under the relevant provisions of the Federal Government of Ethiopia Financial Administration Proclamation 57/1996.

13. *Inapplicable laws*
All laws, regulations, directives and practices inconsistent with this Proclamation shall not apply to matters covered hereunder.

14. *Effective Date*
This Proclamation shall enter into force as of the 20th day of February, 1997.
Done at Addis Ababa, this 20th day of February, 1997.

NEGASO GIDADA (DR.)
PRESIDENT OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA